

4.24 Felles (VO nr 90)

4.24.1 Innledning

Kapitlet omhandler utgifts- og inntektsposter som sorterer inn under budsjett- og regnskapsskjema 1A/2A. Aktuelle funksjoner er 800 skatt på inntekt og formue, 840 statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd, 850 generelt statstilskudd vedr flyktninger, 870 renter/utbytte og lån, samt 880 interne finansieringstransaksjoner.

4.24.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.24.2.1 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017
Driftsutgifter	184 704	155 476	147 337	158 216	165 826	175 657
Driftsinntekter	1 692 647	1 1710 030	1 816 841	1 827 275	1 834 248	1 846 173
Netto driftsinntekter	1 507 943	1 554 554	1 669 504	1 669 059	1 668 422	1 670 516
Investeringsutgifter	112 013	40 373	59 828	54 194	55 111	56 188
Investeringsinntekter	360 225	230 753	345 077	338 499	278 693	328 940
Netto investeringsinntekter	248 212	190 380	285 249	284 305	223 582	272 752

4.24.3 De enkelte inntekts- og utgiftsanslagene

Rådmannens forslag til budsjett 2014 og økonomiplan 2014-2017 er som vist i tabellen under basert på en rekke inntektsanslag. I det videre gis det kommentarer til de enkelte anslag. Tabellen er ført opp med beløp i faste priser med 2014-kroneverdi.

Tabell 4.24.3.1 Oppsummering av diverse anslag for økonomiplanperioden (kr 1.000)

Anslag:	Tjeneste – Art	2014	2015	2016	2017
Skatteinntekter	8000 – 1870	648 606	648 606	648 606	648 606
Rammetilskudd	8400 – 1800	921 926	927 870	927 870	927 870
Frie inntekter (sum skatt og rammetilsk.)		1 570 532	1 576 476	1 576 476	1 576 476
Eiendomsskatt	8000 – 1874	93 000	94 000	95 000	96 000
Vertskommunetilskudd	8400 – 1811	37 615	34 999	32 384	29 769
Investeringsstilskudd grunnskolen	8400 – 1812	1 668	1 637	1 607	927
Kompensasjonstilskudd eldreomsorg mv.	8400 – 1813	7 439	7 325	7 212	7 098
Rentekompensasjon skoleanlegg	8400 – 1814	4 769	4 609	4 410	4 211
Avgiftspliktig salg – konsesjonskraft	3203 – 1650	1 750	1 750	1 750	1 750
Statstilskudd flyktninger	8500 – 1810	20 237	19 323	18 778	19 298
Verskommunetilskudd, asylmottak	8500 – 1810	1 080	1 080	1 080	1 080

Frie inntekter

Kommunenes frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Frie inntekter er inntekter som kommunene kan disponere fritt, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. De frie inntektene fordeles til kommunene gjennom inntektssystemet. Som det fremgår av tabellen over, er anslaget på frie inntekter for Ringsaker kommune i 2014 på 1,571 mrd. kroner.

Skatt på inntekt og formue

Fordelingen mellom skatteinntekter og rammetilskudd bestemmes bl.a. av utviklingen i skattegrunnlagene og av de kommunale skattørene. Det er en målsetting om at skatteinntektenes andel av de samlede inntektene for kommunene skal utgjøre 40 pst.

Forslag til skattører er fremmet i Prp. 1 LS (2013–2014) Skatter, avgifter og toll 2014. Den kommunale skattøren for personlige skatteyttere settes ned med 0,2 prosentpoeng fra 2013 til 11,4 pst. i 2014. Anslåtte skatteinntekter for Ringsaker i 2014 er bl.a. basert på regjeringens forslag til skattøre.

Ringsaker kommunes skatteinntang i 2012 utgjorde 594,966 mill. kroner. Opprinnelig vedtatt skatteanslag for 2013 lyder på 613,491 mill. kroner. Dette er senere endret to ganger; ved behandlingen av 1. tertialrapport som følge av nye skatteanslag for kommunesektoren i revidert nasjonalbudsjett og ved behandling av 2. tertialrapport, på bakgrunn av ny informasjon om skatteinntangen i 2013 i statsbudsjett 2014. Ved utarbeidelse av skatteanslag for 2014 er det forutsatt at den faktiske skatteinntangen i 2013 blir på 627,405 mill. kroner, jf. nærmere omtale i 2. tertialrapport 2013.

Ved beregning av skatteanslaget for 2014 er regjeringens kommunevise anslag, som fremgår av beregningsteknisk dokumentasjon (grønt hefte), fulgt. Tallene nedenfor er oppgitt i faste priser med 2014 som kroneverdi.

Tabell 4.24.3.2 Skatteanslag for økonomiplanperioden 2014-2017 (kr 1.000)

SKATT	2014	2015	2016	2017
Faktisk inngang i 2012	594 966	594 966	594 966	594 966
+ 5,45 pst. økning i 2013	32 439	32 439	32 439	32 439
Anslått inngang i 2013 (2. tertial)	627 405	627 405	627 405	627 405
+ 3,38 pst. økning	21 201	21 201	21 201	21 201
= Skatteanslag (avrundet)	648 606	648 606	648 606	648 606

Økningen i skatteinntekter fra revidert skatteanslag etter 2. tertial 2013 skyldes at skatteanslaget for kommunesektoren er oppjustert med 1,8 mrd. kroner i 2013 i forhold til anslaget i revidert nasjonalbudsjett 2013. Rådmannen har valgt å følge regjeringens skatteanslag. Dersom det viser seg at skatteinntektene utvikler seg annerledes enn anslått i budsjettet, vil en komme tilbake til dette ved 1. tertialrapport 2014.

Rammetilskudd gjennom inntektssystemet

Gjennom inntektssystemet fordeles rammetilskuddet til kommunene. Det overordnede formålet med utgiftsutjevningen og skatteutjevningen i inntektssystemet er å sikre utjevning av de økonomiske forutsetningene, for å kunne gi et likeverdig tjenestetilbud over hele landet.

Gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet skal kommunene i prinsippet fullt ut kompenseres for variasjoner i kostnader ved tjenesteytingen, som de selv ikke kan påvirke. Kostnadsnøkkelen er den mekanismen i inntektssystemet som i praksis sørger for dette, og som fordeler tilskudd til kommunene etter deres varierende behov.

Kostnadsnøkkelen er satt sammen av objektive kriterier som kommunene ikke kan påvirke gjennom egne valg og prioriteringer. Alderskriteriene er «grunnmuren» i kostnadsnøkkelen. Siden alderskriteriene ikke ivaretar etterspørselen etter kommunale tjenester fullt ut, er kostnadsnøkkelen supplert med ulike sosiale kriterier som ivaretar at etterspørselen også avhenger av levekår, helsetilstand mv. Kostnadsnøkkelen inneholder egne kriterier som ivaretar variasjonen i kostnader ved å gi en enkelt tjeneste. Ulikt bosettingsmønster og kommunestørrelse gir slike kostnadsvariasjoner. Gjennom kostnadsnøkkelen og et oppdatert sett med kriteriedata beregnes utgiftsbehovet for den enkelte kommune.

Gjennom inntektsutjevningen i inntektssystemet utjevnes delvis forskjeller i skatteinntekter.

Endringer i inntektssystemet

Kostnadsnøkkelen for kommunene er sammensatt av åtte ulike delkostnadsnøkler. Vektingen mellom de ulike sektornøkklene er bestemt ut fra sektorens andel av kommunens netto driftsutgifter (eksklusive avskrivninger) i 2008, korrigert for endringer etter 2008. I 2014 gjøres det korreksjoner i sektorandelene. Sektorvektene til barnevern, barnehage og grunnskole er korrigert for endringer i rammetilskuddet knyttet til disse sektorene.

For barnevern er sektorvekten korrigert for økt kommunal egenandel for opphold i statlige barnevernsinstitusjoner, lovendring knyttet til tilsyn med barn i fosterhjem, og kommunalt ansvar for beskyttet tilsyn med samvær. For barnehage er sektorvekten justert for nominell videreføring av makspris, reell reduksjon i maksprisen i 2014, økt likeverdig behandling av kommunale og ikke kommunale barnehager, og opptrapping mot to barnehageopptak. Sektorvekten for grunnskole er korrigert for innføring av valgfag på 9. og 10. trinn, og helårseffekten av kulturskoletilbud i SFO.

Under vises utgiftsutjevningen for Ringsaker basert på justert kostnadsnøkkel for 2014.

Tabell 4.24.3.3 Utgiftsutjevningen 2014

	HELE LANDET		RINGSAKER			Bruk av folketall 1.7.2013	
	Vekt	Antall	Antall	Indeks utg. behov	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutjevning	
						Kr pr. innb.	Totalt
0-1 år	0,0054	121 435	729	0,9104	-0,05 %	-23	-755
2-5 år	0,1261	253 833	1 573	0,9398	-0,76 %	-354	-11 839
6-15 år	0,2834	615 872	4 049	0,9971	-0,08 %	-39	-1 292
16-22 år	0,0205	464 581	3 100	1,0120	0,02 %	11	383
23-66 år	0,0921	2 934 219	18 837	0,9736	-0,24 %	-113	-3 791
0-17 år	0,0021	1 122 369	7 266	0,9818	0,00 %	-2	-60
18-49 år	0,0055	2 229 346	13 607	0,9257	-0,04 %	-19	-638
50-66 år	0,0068	1 038 225	7 415	1,0832	0,06 %	26	882
67-79 år	0,0494	466 267	3 584	1,1657	0,82 %	382	12 777
80-89 år	0,0702	179 484	1 328	1,1221	0,86 %	400	13 379
over 90 år	0,0451	41 894	280	1,0136	0,06 %	29	959
Basistillegg	0,0223	428	1	0,3543	-1,44 %	-671	-22 468
Sone	0,0128	20 021 801	153 541	1,1630	0,21 %	97	3 257
Nabo	0,0128	9 028 255	59 868	1,0057	0,01 %	3	114
Landbrukskriterium	0,0029	1	0	1,7943	0,23 %	107	3 595
Innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0082	38 657	187	0,7336	-0,22 %	-102	-3 408
Norskfødte med innvandrerforeldre							
6-15 år ekskl. Skandinavia	0,0009	38 269	62	0,2457	-0,07 %	-32	-1 059
Flytninger uten integreringstilskudd	0,0045	126 523	335	0,4016	-0,27 %	-126	-4 202
Dødelighet	0,0436	31 682	232	1,1106	0,48 %	225	7 523
Barn 0-15 med enslige forsørgere	0,0112	134 577	886	0,9985	0,00 %	-1	-27
Lavinntekt	0,0060	207 805	921	0,6722	-0,20 %	-92	-3 069
Uføre 18-49 år	0,0044	77 840	577	1,1242	0,05 %	25	853
Opphopningsindeks	0,0134	167	1	0,6192	-0,51 %	-238	-7 962
Urbanitetskriterium	0,0171	43 299 838	268 281	0,9397	-0,10 %	-48	-1 610
PU over 16 år	0,0437	17 561	139	1,2004	0,88 %	408	13 668
Ikke-gifte 67 år og over	0,0414	313 406	2 296	1,1111	0,46 %	214	7 175
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0295	39 368	204	0,7847	-0,64 %	-296	-9 913
Innbyggere med høyere utdanning	0,0187	1 167 986	5 451	0,7078	-0,55 %	-255	-8 527
Kostnadsindeks	1,0000			0,98971	-1,03 %	-480	-16 056
Netto virkning statlige/private skoler							1 728
Sum utgiftsutjevning							-14 328

Tabellen over viser at Ringsaker har et beregnet utgiftsbehov som er 1,03 pst. under landsgjennomsnittet, dvs. at kommunen relativt sett er litt mer lettdreven enn landsgjennomsnittet etter den oppdaterte kostnadsnøkkelen. Som følge av dette omfordes 14,3 mill. kroner fra innbyggertilskuddet til kommuner som har et utgiftsbehov over landsgjennomsnittet. Til orientering var utgiftsbehovet i 2013 1,53 pst. lavere enn landsgjennomsnittet.

På tross av en positiv befolkningsutvikling i Ringsaker de senere årene er den årlige veksten i folketallet fortsatt noe under landsgjennomsnittlig vekst. Dette innebærer et økonomisk tap på alderskriteriene i kostnadsnøkkelen. Uten den befolkningsveksten Ringsaker har hatt de seneste årene ville tapet vært betydelig.

Skatteutjevning

Det er store variasjoner i skattegrunnlag mellom kommunene, noe som skaper store forskjeller i inntektsnivå. Forskjeller i skattegrunnlag blir, i motsetning til forskjeller i utgiftsbehov, kun delvis utjevnet gjennom skatteutjevningen.

Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet får kompensert 60 pst. av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet, mens kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet blir trukket for 60 pst. av differansen mellom egen skatteinntekt og landsgjennomsnittet.

Kommuner med skatteinntekter under 90 pst. av landsgjennomsnittet får en tilleggskompensasjon på 35 pst. av differansen mellom egen skatteinntekt og 90 pst. av landsgjennomsnittet. Tilleggskompensasjonen er finansiert ved et likt trekk pr innbygger for alle landets kommuner.

Sum frie inntekter

I Beregningsteknisk dokumentasjon til Prp. 1 S. (2013-2014) fra Kommunal- og regionaldepartementet (Grønt hefte) blir rammetilskuddet til hver enkelt kommune presentert. Ved utarbeidelse av budsjettet for overføringer gjennom inntektssystemet har rådmannen lagt til grunn departementets beregning av rammetilskuddet for Ringsaker. I tillegg er det benyttet prognosemodell for beregning av skatt og rammetilskudd fra KS.

Det må understrekes at beregningene vedrørende skatt og inntektsutjevning er beheftet med usikkerhet. Det er den faktiske utviklingen i 2014 som i februar 2015 gir det endelige tallet for netto skatteutjevning. I tabellen nedenfor har en søkt å oppsummere virkningene for Ringsaker kommune slik en har anslått det.

Tabell 4.24.3.4 Anslag for frie inntekter i økonomiplanperioden 2014-2017 (kr 1.000)

INNTAKSSYSTEMET - OVERFØRINGER	2014	2015	2016	2017
Innbyggertilskudd	763 882	768 425	768 425	768 425
Utgiftsutjevning	-14 328	-14 353	-14 353	-14 353
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	-2 058	0	0	0
Saker særskilt fordeling (helsestasjons- og skolehelsetjeneste, samhandlingsreformen mv.)	1 413	1 413	1 413	1 413
Skjønnsmidler	4 500	4 500	4 500	4 500
Skjønnsmidler skattesvake kommuner	2 000	2 000	2 000	2 000
Kompensasjon samhandlingsreformen	632	0	0	0
Netto inntektsutjevning	165 885	165 885	165 885	165 885
Anslag rammetilskudd i 2014-priser	921 926	927 870	927 870	927 870
Skatteanslag	648 606	648 606	648 606	648 606
Anslag skatt og rammetilskudd i 2014-priser	1 570 532	1 576 476	1 576 476	1 576 476

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtok i k.sak 88/2006 å utskrive eiendomsskatt på alle næringseiendommer, forretningsbygg, boliger, fritidshus (hytter) og tomtegrunn i hele kommunen med virkning fra 2007 med unntak av de eiendommer som fremgår av eiendomsskattelovens § 5.

Eiendommene er taksert med utgangspunkt i retningslinjer for ulike typer eiendommer. Takseringen baserer seg på sjablongverdier. Den taksten som framkommer ved å bruke takseringsreglene har blitt redusert med 25 % (reduksjonsfaktor/standard reduksjon for alle sjablongverdier). Denne reduksjonsfaktoren virker kompliserende når de skattepliktige skal veiledes om hvordan kommunen kommer fram til taksten for den enkelte eiendom. I tillegg medfører bruk av reduksjonsfaktor at kommunen ikke kan bruke standard skjemaer o.l. som programleverandørene utarbeider. Egne skjemaer må således utvikles og kjøpes ved større endringer i fagsystemet KomTek, noe som medfører økte utgifter. For å effektivisere driften har takstnemnda for eiendomsskattesaker vedtatt at reduksjonsfaktoren skal fjernes fra 1.1.2014. Samtidig vil sjablongverdiene reduseres med 25 %. Taksten for den enkelte eiendom vil ikke bli endret.

Rådmannen foreslår å øke eiendomsskatten ved økt skattesats fra 3,4 til 4,3 promille. Bunnfradraget holdes uendret på kr 110.000. Dette gir en nominell økning på 21,476 mill. kroner ut fra revidert budsjett 2013 etter 2. tertial. I samsvar med budsjettvedtaket for 2013, jf. k.sak 107/2012 er eiendomsskatten prisfremskrevet. En ren prisframskrivning av eiendomsskatten utgjør 2,42 mill. kroner, og gir en skattesats på 3,5 promille. Det er lagt inn en volumvekst fra 2013 til 2014 på 2 mill. kroner, og en årlig opptrapping fra og med 2015 med 1 mill. kroner basert på fortsatt økt bygging av hus, leiligheter og hytter. Eiendomsskatten vil da øke nominelt med 21,476 mill. kroner i henhold til tabellen nedenfor:

Økt skattesats ifm. prisfremskrivning	2.420.000
Økt eiendomsskatt pga nybygg/nyanlegg (volumvekst)	2.000.000
Økt skattesats	17.056.000
Nominell økning ut ifra revidert budsjett 2013	21.476.000

Eiendomsskatteøkningen til 4,3 promille er i tråd med anslaget i rammesaken, og er på om lag 17 mill. kroner, jf. f.sak 117/2013. Det er i budsjettforslaget innarbeidet inntekter fra eiendomsskatt på 93 mill. kroner i 2014, en økning på 21,476 mill. kroner i forhold til revidert budsjett for 2013 etter 2. tertial 2013.

Salg av konsesjonskraft

Kommunen har inngått fastpris kontrakter for salg av konsesjonskraft med Eidsiva Marked AS for 2013 og 2014 for henholdsvis 34,35 øre/kwh og 34,85 øre/kwh. Til fradrag før inntektsføring kommer produksjonskostnadene. Det er budsjettert med 1,75 mill. kroner i inntekter fra salg av konsesjonskraft.

Andre statstilskudd

Vertskommunetilskudd

Etter HVPU-reformen tidlig på 1990-tallet overtok 33 kommuner ansvaret for en rekke beboere hjemmehørende i andre kommuner. Formålet med den øremerkede tilskuddsordningen er å kompensere de 33 vertskommunene for de beboere som valgte å bli boende i institusjonskommunen.

Telling og uttrekk av midler ved frafall av beboere vil bli gjennomført hvert år fram til alle beboere har falt fra og tilskuddsordningen er avviklet i sin helhet. Tilskuddet til den enkelte kommune settes ned i forhold til antall beboere som faller fra. Ny telling av vertskommunebrukere pr 1.1.2013 er 28, et frafall på 3 brukere siden siste telling pr 1.1.2012. Tilskuddet for 2013 er budsjettert til 37,615 mill. kroner. Endelig tilskuddsbeløp vil først foreligge etter at statsbudsjettet er vedtatt.

Det er beregningsteknisk forutsatt et frafall av 2 brukere pr år i økonomiplanperioden noe som eventuelt innebærer at vertskommunestilskuddet vil bli redusert med 2,615 mill. kroner hvert år, totalt 7,845 mill. kroner.

Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskolereformen

Tilskuddet skal kompensere for merutgifter som kommunene hadde til investeringer i skolebygg i forbindelse med skolestart for seksåringene tilbake til 1994. Kompensasjonen beregnes med utgangspunkt i den effektive renten på 9-12 måneders statskasseveksler pr 1.7 tillagt en margin på 0,5 prosentpoeng. For 2014 er tilskuddet budsjettert med 1,668 mill. kroner.

Rentekompensasjon skoleanlegg

Stortinget vedtok i 2002 en statlig finansieringsordning hvor kommuner og fylkeskommuner skal få kompensert renteutgifter knyttet til nybygg, rehabilitering, opprustning og utbedring av skoleanlegg innenfor en gitt ramme. Ordningen gjaldt anlegg som er ferdigstilt etter 1.1.2002. I forbindelse med statsbudsjettet for 2009 ble ordningen gjeninnført.

Rentekompensasjon skal bidra til at kommunene og fylkeskommunene, over en 8 års periode, kan ta opp rentefrie lån på til sammen 15 milliarder kroner til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg. Ringsakers kvote er på 79,858 mill. kroner. Søknad om utbetaling innsendes når prosjektet er ferdigstilt. Hvis prosjektet er stort og går over flere år, er det også mulig å søke om utbetaling for et delprosjekt som er ferdigstilt.

I statsbudsjettet foreslås det at det i 2014 kan gis tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 1 mrd. kroner. Beregning av rentekompensasjonen skjer med utgangspunkt i et serielån med 20 års løpetid i Husbanken.

For 2014 er det ved beregning av tilskuddet benyttet en gjennomsnittlig rente på 2,08 %. Det er i 2014 budsjettert med 4,769 mill. kroner i rentekompensasjon. Det er forutsatt at kommunens kvote benyttes fullt ut i 2014 i forbindelse med utbyggingen av nye Brøttum barne- og ungdomsskole.

Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag - eldreplan og psykiatriplan

Kompensasjonstilskuddene følger av de investeringstiltak som er gjennomført og godkjent i forhold til tidligere opplegg for eldreplan og psykiatriplan. Tilskuddet gjelder alle sykehjemsplasser og omsorgsboliger med tilsagn om oppstartingstilskudd etter 1.1.1997, og skal sjablongmessig dekke utgifter til renter og avdrag som er påløpt fra og med 1.1.1998. Tilskuddet er basert på en forutsetning om en gjennomsnittlig rente på 2,08 % i 2014. Det budsjetteres med 7,439 mill. kroner i samlet kompensasjonstilskudd for 2014.

Integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger

Integreringstilskuddets intensjon er å dekke kommunesektorens gjennomsnittsutgifter til bosetting og integrering av flyktninger i bosettingsåret og de fire neste årene. Kommuner som bosetter flyktninger, mottar andel av tilskuddet pr år pr person i fem år. Ved flytting skal fra- og tilflyttingskommunene dele tilskuddet i flytteåret.

Tabell 4.24.3.5 Satser for integreringstilskudd i 2014

Bosettingsår	Satser 2014
Enslige voksne år 1	kr 225 000
Voksne år 1	kr 175 000
Barn år 1	kr 155 000
År 2	kr 200 000
År 3	kr 142 200
År 4	kr 80 000
År 5	kr 70 000
Enslige mindreårige	kr 175 000

Tilskuddet vil variere i forhold til hvor mange barn og voksne som bosettes i kommunen. Tilskuddet betales ikke i sin helhet ved bosetting, men fordeles over 5 år. I tillegg kommer et særskilt tilskudd i forbindelse med bosetting av enslige mindreårige, f.o.m. bosettingsåret og frem til barnet fyller 20 år.

Grunnlaget for beregningen av integreringstilskuddet er antallet flyktninger som kommunen mottar tilskudd for pr i dag, og hvor lenge hver enkelt har vært bosatt i kommunen. Det forutsettes bosetting av 30 nye personer pr år, og at disse fordeler seg med 21 voksne og 9 barn. Det legges til grunn en bosetting på 8 enslige mindreårige asylsøkere og flyktninger. I tabellen under vises forventet integreringstilskudd pr år i økonomiplanperioden.

Tabell 4.24.3.6 Integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger 2014-2017

Bosettingsår	2014	2015	2016	2017
Enslige voksne	1 800 000	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Andre voksne	2 275 000	2 275 000	2 275 000	2 275 000
Barn år 1	1 395 000	1 395 000	1 395 000	1 395 000
År 2	5 800 000	5 000 000	4 823 000	5 203 000
År 3	3 687 000	3 703 000	3 555 000	3 555 000
År 4	2 000 000	2 080 000	2 000 000	2 000 000
År 5	1 960 000	1 750 000	1 610 000	1 750 000
Enslige mindreårige	1 320 000	1 320 000	1 320 000	1 320 000
Sum	20 237 000	19 323 000	18 778 000	19 298 000

Det er lagt inn årlig 1,080 mill. kroner i vertskommunetilskudd knyttet til kommunens utgifter ved asylmottaket i Moelv.

Renter og avdrag

Norge har hatt lav rente i mange år. Norges Banks styringsrente har de siste årene ligget i hovedsak i underkant av 2 %. Det er fortsatt knyttet usikkerhet til hvordan renten vil utvikle seg, og det er noe ulikt syn på renteutviklingen som Norges Bank legger til grunn i sine anslag hos SSB og de største bankene. Norges Banks rentebane viser en svak stigning av styringsrenten i planperioden.

Utlånsrentene til kommunal sektor er forventet å ligge ca. 0,75 % høyere enn styringsrenten. For å sikre mest mulig forutsigbare låneutgifter på kommunens innlån har en inngått rentebytteavtaler på til sammen 980 mill. kroner med ulik tidshorisont. Disse er oppdelt i ulike avtaler på mellom 100 mill. kroner og 180 mill. kroner. Ved utgangen av 2013 vil om lag 58 % av låneporteføljen være på faste betingelser. Samtidig forsøker en å dra nytte av de lave korte rentene ved å holde resten av låneporteføljen på flytende betingelser. Det vil i praksis si 3 måneders NIBOR korrigert for margin.

Ringsaker kommune har nå rentebytteavtaler med forfall i 2016, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022 og 2024. Et veiet gjennomsnitt gir en renteutgift på 4,49 % for disse avtalene. En vil sammen med kommunens hovedbankforbindelse praktisere en rentestrategi som gir kontroll og forutsigbarhet med låneutgiftene.

Det aller meste av kommunens midler er innestående hos hovedbankforbindelsen Sparebanken Hedmark som bankinnskudd. Selv om det ble oppnådd gode innskuddsbetingelser som et resultat av den siste anbudskonkurransen ved ny bankavtale, er det på grunn av den lave risikoprofilen som Ringsaker kommune ønsker å holde, vanskelig å oppnå noe mer enn de avtalte innskuddsrentene på disse midlene. En vil imidlertid benytte tidsinnskudd av forskjellig lengde for å øke avkastningen noe.

Det er nylig inngått ny avtale med Sparebanken Hedmark som hovedbankforbindelse for 3 nye år med mulighet for forlengelse i ett år etter forutgående konkurranse, jf. delegert økonomisak 267/2013.

Med utgangspunkt i kommunens hovedbankavtale, og forventninger pr dato om renteutviklingen, har rådmannen i sitt budsjettforslag benyttet satser som vist i neste tabell.

Tabell 4.24.3.7 Forutsetninger for renter og avdrag i økonomiplanperioden

	2014	2015	2016	2017
Rente innskudd	2,20 %	2,50 %	2,80 %	3,10 %
Rente nye lån	2,40 %	2,70 %	3,00 %	3,30 %
Avdragstid nye låneopptak	30 år	30 år	30 år	30 år

Renteinntekter og renteutgifter for 2014-2017 fremgår av budsjettskjema 1a i hoveddel I og av økonomisk oversikt hoveddel VII i økonomiplanens oversikter (rosa bok).

Kommunelovens § 50 nr 7 fastsetter at kommunens samlede gjeld skal avdras med like årlige avdrag (serielån), samt at den gjenstående løpetiden for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte. Den veide levetiden fremkommer ved at ulike typer anleggsmidler avskrives over ulike antall år. Avdragstiden for løpende lån er innenfor denne avdragsbegrensningen.

Det budsjetteres med at Ringsaker kommune årlig tar opp 30,0 mill. kroner i Startlån (formidlingslån). Ordningen er nærmere omtalt i kapittel 4.17.3. Oppfølging av kommunens formidlingslån ivaretas i et samarbeid med Lindorff AS. Det er inngått ny avtale om forvaltning av videreutlån med Lindorff AS etter forutgående konkurranse, jf. delegert økonomisak 267/2013. Renteutgifter og renteinntekter fra formidlingslån føres i driftsregnskapet, mens avdragsutgifter og mottatte avdrag blir ført i investeringsregnskapet.

Det er budsjettert med et samlet låneopptak i 2014 på 277,134 mill. kroner, hvorav Startlån utgjør 30 mill. kroner. Samlet for økonomiplanperioden er det ført opp investeringslån for om lag 765 mill. kroner og formidlingslån for 120 mill. kroner.

Det vises bl.a. til kapittel 2.4 og økonomiplanens talldel (kapittel 7.5 i rosa bok) for nærmere oversikt over utviklingen av kommunens lånegjeld.

Utbetalinger i forbindelse med kommunens kraftinteresser

I forslaget til budsjett 2014 og økonomiplan 2014-2017 har rådmannen innarbeidet en samlet utbetaling i form av et ordinært utbytte og renter på lån på til sammen 45,5 mill. kroner pr år fra Eidsiva Energi AS og Vangsveien 73 AS, som fordeler seg med hhv. 44,3 mill. kroner og 1,2 mill. kroner. I den nye aksjonæravtalen som ble vedtatt i k.sak 47/2011 ble 2,25 mrd. kroner av selskapets kapital omgjort til et ansvarlig lån, som det skal betales rente av. For Ringsaker kommune sin del utgjør dette et ansvarlig lån til Eidsiva Energi AS på om lag 222 mill. kroner. Renteinntekter på dette utlånet er beregnet til 15,44 mill. kroner, og ordinært utbytte fra Eidsiva Energi AS er beregnet til 28,86 mill. kroner.

Summen av renter og utbytte skal ikke overstige dagens utbytteplan. Det er tatt utgangspunkt i den årlige utbytteplanen som selskapet utarbeider. Utbyttet fra Eidsiva Energi AS er lagt noe høyere enn det utbytteplanen tilsier, basert på at den faktiske utbetalingen de seneste årene har blitt større enn anslått. Det presiseres at anslaget ikke er basert på vedtak i selskapenes organer, og at inntekten således er forbundet med noe usikkerhet.

Det var tidligere et viktig poeng at disse inntektene ikke skulle benyttes til driftsformål. Med den ubalansen som er mellom driftsutgifter knyttet til kommunens tjenesteproduksjon og alminnelige driftsinntekter, finner rådmannen det nødvendig å bruke den årlige inntekten til saldering av driftsbudsjettet i alle årene i økonomiplanen.

Merverdiavgiftskompensasjon

Det har fra 2004 vært innført en generell kompensasjon for merverdiavgift for kommunene. Ordningen virker slik at kommunen får refundert merverdiavgift som er betalt ved anskaffelser til ikke avgiftspliktig virksomhet samme år som anskaffelsen skjer. Formålet med ordningen er å nøytralisere konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgiftssystemet, ved at kommunenes kjøp av tjenester fra private blir likestilte med kommunal egenproduksjon av tjenester.

For investeringsprosjekter har betalt merverdiavgiftsbeløp blitt belastet i investeringsregnskapet, mens motposten har blitt inntektsført i driftsregnskapet. I de tilfellene investeringene er lånefinansiert, vil virkningen av dette være at kommunene finansierer driftsbudsjettet med lån, noe som strider mot Kommunelovens § 50.

Med virkning fra 2010 har departementet endret budsjett- og regnskapsforskriften. Forskriftsendringen innebærer at merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer skal føres i driftsregnskapet ut budsjett- og regnskapsåret 2013, men fra og med 2010 startet en opptrapping av den årlige kompensasjonen pålagt overført til investeringsregnskapet. Fra og med budsjettåret 2014 skal merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer i sin helhet regnes som inntekter knyttet til investeringsprosjekter og føres i investeringsregnskapet. Merverdiavgiftskompensasjonen bidrar med egenfinansiering av investeringer, og inngår som en samlet finansiering av investeringsprosjektene.

Rådmannen anslår kompensasjonen for merverdiavgift ved kommunens investeringer utenom VAR-sektoren til 35 mill. kroner hvert år i planperioden. Dette er en økning på 10 mill. kroner fra budsjett 2013 og skyldes store investeringer i økonomiplanperioden.

Egenkapitalinnskudd Kommunal Landspensjonskasse (prosjekt 50199)

I investeringsbudsjettet er det ført opp en årlig innbetaling av egenkapitaltilskudd til KLP med 4,075 mill. kroner, som finansieres ved bruk av fond. Dette er basert på om lag 0,3 % av forsikringsfondet i fellesordningen og om lag 0,6 % av pensjonsgrunnlaget i sykepleierordningen. Ved avvik reguleres det mot lønnsreservens grunnbeholdning når de nøyaktige tallene foreligger. Dette vil i tilfelle bli behandlet i en av tertialrapportene. Egenkapitalen utløser avkastning som bidrar til finansiering av pensjonspremiene.

Kjøp av aksjer i Prøysenhuset AS (prosjekt 54412)

I investeringsbudsjettet er det ført opp 6,468 mill. kroner i 2014 til kjøp av aksjer i Prøysenhuset AS iht. vedtak i k.sak 79/2013.